

**Ю. С. Довгаль, О. М. Гребінь, магістр з банківської справи,
Полтавський національний технічний університет
імені Юрія Кондратюка**

МОДЕЛЬ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ БАНКУ – УЧАСНИКА СИСТЕМИ СТРАХУВАННЯ ВКЛАДІВ

Для забезпечення фінансової стійкості банку, що входить до Фонду гарантування вкладів фізичних осіб доцільно використовувати моделі, що містять такі групи показників: оцінку достатності капіталу; оцінку платоспроможності. Тому доцільно стверджувати, що банки, які є учасниками Фонду є більш стійкими, оскільки до банків – не учасників такі вимоги не висуваються.

Група показників достатності капіталу. Показники достатності власних засобів включають коефіцієнти надійності ($K1$), фінансового важеля ($K2$), співвідношення власного капіталу та активів ($K3$), відношення статутного капіталу до балансового капіталу ($K4$), концентрації власного капіталу ($K5$), мультиплікатора капіталу ($K6$).

Узагальнюючий результат по групі показників оцінки капіталу ($РГК$) являє собою середнє зважене значення показників і розраховується за наступною формулою:

$$РГК = \frac{\sum_{i=1}^8 \text{бал}_i \cdot \text{вага}_i}{\sum_{i=1}^8 \text{вага}_i}, \quad (1)$$

де бал_i – оцінка від 1 до 4 відповідного показника;

вага_i – вагова оцінка за шкалою відносної значимості від 1 до 8 відповідного показника.

Фінансова стійкість банку по групі показників оцінки капіталу визнається задовільною, якщо значення $РГК$ менше або рівно 2,3 бали, тому необхідно вирішити таку задачу:

$$РГК \rightarrow \min. \quad (2)$$

Аналіз формули (2) показує, що значення вагових оцінок не залежить від значення показників достатності капіталу, а бальні оцінки тим менші, чим більші значення $K1 - K8$, тому задача (2) еквівалентна задачі:

$$\begin{aligned} K1 \rightarrow \max, K2 \rightarrow \max, K3 \rightarrow \max, \\ K4 \rightarrow \max, K5 \rightarrow \max, K6 \rightarrow \max. \end{aligned} \quad (3)$$

Група показників оцінки активів. До показників оцінки активів належать: частка прострочених кредитів у кредитному портфелі (A1), частка проблемних кредитів у чистих активах (A2), покриття проблемної заборгованості власним капіталом (A3), коефіцієнт покриття проблемних кредитів створеними резервами (A4), норматив $H7(A2)$, норматив $H8(A6)$, норматив $H9(A7)$, норматив $H10(A8)$.

Узагальнюючий результат по групі показників оцінки активів (РГА) являє собою середнє зважене значення показників і розраховується за наступною формулою:

$$PGA = \frac{\sum_{i=1}^8 \text{бал}_i \cdot \text{вага}_i}{\sum_{i=1}^8 \text{вага}_i}. \quad (4)$$

Фінансова стійкість банку по групі показників оцінки активів визнається задовільною, якщо значення PGA менше або рівно 2,3 бали, тому необхідно вирішити таку задачу:

$$PGA \rightarrow \min. \quad (5)$$

Аналіз формули (5) показує, що значення вагових оцінок не залежить від значення показників достатності капіталу, а бальні оцінки тим менші, чим менші значення $A1 - A8$, тому задача (5) еквівалентна задачі:

$$\begin{aligned} A1 \rightarrow \min, A2 \rightarrow \min, A3 \rightarrow \min, A4 \rightarrow \min, \\ A5 \rightarrow \min, A6 \rightarrow \min, A7 \rightarrow \min, A8 \rightarrow \min. \end{aligned} \quad (6)$$

Таким чином, модель фінансової стійкості банку у системі страхування вкладів можна записати у вигляді:

$$\left\{ \begin{aligned} &K1 \rightarrow \max, K2 \rightarrow \max, K3 \rightarrow \max, \\ &K4 \rightarrow \max, K5 \rightarrow \max, K6 \rightarrow \max \\ &A1 \rightarrow \min, A2 \rightarrow \min, A3 \rightarrow \min, A4 \rightarrow \min, \\ &A5 \rightarrow \min, A6 \rightarrow \min, A7 \rightarrow \min, A8 \rightarrow \min. \end{aligned} \right. \quad (7)$$

Робимо висновок, що вироблена система критеріїв оцінки фінансової стійкості банку базується на основних показниках оцінки капіталу та активів, якості управління банком його операціями та ризиками. Тому для підвищення

рівня фінансової стійкості банку потрібно прагнути до підвищення значень показників достатності капіталу та зниження показників якості активів.

Довгаль, Ю. С. Модель фінансової стійкості банку – учасника системи страхування вкладів [Текст] / Ю. С. Довгаль, О. М. Гребінь // Міжнародна банківська конкуренція : теорія і практика : збірник тез доповідей VII Міжнародної науково-практичної конференції (24-25 травня 2012 р.) : у 2-х т. / Державний вищий навчальний заклад "Українська академія банківської справи Національного банку України". - Суми : ДВНЗ "УАБС НБУ", 2012. - Т. 2. - С. 47-49.